

Norsk Farmasihistorisk Selskap – medlemsbrev nr. 2 – oktober 2022

I dette ni sider lange medlemsbrevet får du bl.a. program for Høstmøtet 9. november, rapport fra 45. ISHP Kongress i Milano 7.-10- september 2022, annen informasjon og aktuelle nyheter.

Vi oppfordrer dere også til å se på hjemmesiden nyhetsblogg:

<https://norskfarmasihistorie.no/blog/>

HØSTMØTET 2022 – ONSDAG 9. NOVEMBER

Farmasøytisk institutt (1931–2021) feirer – som vi har nevnt før – gjennom studieåret 2021/22, at det er 90 år siden farmasiutdanning på universitetsnivå startet opp i Norge, og at Farmasibygningen ble tatt i bruk.

Derfor blir temaet på årets Høstmøte «Farmasøytisk institutt», der vi kommer til å få en orientering om bygningene, arkitekturen, utviklingen mot moderne tid, og studentlivet knyttet til instituttet og til Blindern på 70 - og 80 - tallet.

Høstmøtet vil bli arrangert som et fysisk møte på Universitetet i Oslo, Blindern, Farmasøytisk institutt, 3.etasje, auditorium 2. Du får også mulighet til å være med digitalt. Hele programmet finner du i eget vedlegg.

Tid: onsdag 9. nov. 2022 kl. 17:00 – 19.00

Sted: Blindern, Farmasøytisk institutt, 3.etasje, auditorium 2.

Inngangspenger på Blindern: kr. 200,-. Kaffe og noe å bite etter møtet.

Deltakelse via Zoom: Gratis.

Klikk på lenken for å melde deg på til fysisk oppmøte eller deltakelse via Zoom:

https://uio.zoom.us/webinar/register/WN_NzJPd57HSFCyEfcBabMxAQ

ISHP 45. INTERNASJONALE KONGRESS 2022

Kongressen ble holdt i Milano fra 7. til 10. september. Hovedtemaet var: «*Health, Beauty and Well-being in the History of Pharmacy*». Dette er et tema som er lite dekket i farmasihistorisk sammenheng, og det var samlet en stor rekke med interessante foredrag om temaet. Kongressen dekket også som vanlig andre temaer.

Styreleder Liv Slettevold representerte NFHS på kongressen.

Du kan se flere bilder fra kongressen i eget vedlegg og på vår nyhetsblogg

Se NFHS-rapport fra kongressen på side 6-8 i dette medlemsbrevet.

Alle abstract fra kongressen her:

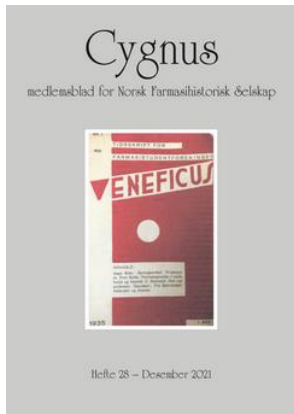
<https://ishp22.com/wp-content/uploads/2022/09/45th-International-Congress-for-History-of-Pharmacy-abstract-12.09.22.pdf>

CYGNUS-HEFTENE

NFHS fortsetter å gi ut det trykte Cygnus som sendes medlemmene pr post.

Men de finnes også digitalt på nettsiden til NFHS. Se nedenfor.

Siste utgave av Cygnus (nr. 28) ble sendt medlemmer i mars. Noen medlemmer som har ikke betalt kontingent for 2021 vil dessverre oppleve ikke å få det trykte tidsskriftet i posten. Dersom vi ikke har riktig informasjon vedr. kontingentbetaling, eller ev ny postadresse, ber vi om at dem det gjelder tar kontakt på epost postnfhs@farmasihistorie.no.

Tidsskriftet Cygnus fra 1997 til i dag ligger på våre nettsider: <http://norskfarmasihistorie.no/cygnus/>
Her finner du mye interessant lesestoff.

Til venstre siste utgave av Cygnus: Hefte 28 –
Desember 2021

Vi knytter nyheter og informasjon om det som skjer her og nå, til historien og til det som vil bli historie. Her følger noen eksempler.

FARMASØYTISK INSTITUTT OG ANDRE INSTITUSJONER

- **Slik lærte farmasøytene om naturstoffer og naturprodukter for 100 år siden.**

Plansjer var et flittig brukt læremiddel i gamle dager.

Denne ble brukt av studenter i farmakognosi.
(les om det her: <https://tinyurl.com/bde4akd3>)

Det foregår mye interessant på Farmasøytisk institutt:

- **Studentforeningen for Farmasøytisk Innovasjon**
Studentforeningen for Farmasøytisk Innovasjon (SFI) er en nystartet studentforening som ønsker å fremme innovasjon blant farmasistudenter
<https://www.mn.uio.no/farmasi/studier/aktuelt/aktuelle-saker/2022/nystarta-studentforening-for-innovasjon.html>
- **Du kan også få med deg Forskningsaktuelt**
Her vil du finne interessant stoff om aktuelle forskningsprosjekter:
<https://www.mn.uio.no/farmasi/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/>

○ **Forskningen ved FAI: Fra ide til pasient**

Ni filmsnutter om forskning og forskere ved Farmasøytisk institutt. Forskningen ved Farmasøytisk institutt har «Legemiddelvitenskap for bedre helse» som visjon og presenteres her som 9 filmer á 5 minutter som omhandler veien fra idé til pasient.

Vi viser hvordan vi utvikler nye legemiddelsubstanser og finner nye i naturen, revolusjonerende legemiddelanalytiske tester, ulike modell-systemer, legemiddelformuleringer, 3D-printede legemidler, antibiotikaresistens, hvordan vi bestemmer individuelle doseringsregimer og legemiddelovervåkning.

Filmen er laget som en del av [markeringen av FAIs 90-års-jubileum](#).
https://www.youtube.com/watch?v=EdTyPrs_Wi4

● **E-healthresearch.no** **Webinarer**

- **Webinar: Et samfunnsvitenskapelig blikk på håndtering av legemidler**
Fredag 2. september holdt Kari Dyb og Line Lundvoll Warth foredrag om digital legemiddelhåndtering fra et samfunnsvitenskapelig perspektiv. Legemiddelfeil har konsekvenser både for individet, helsetjenesten og samfunnet. Velkommen på webinar der vi tar et samfunnsvitenskapelig blikk på hvordan forstå feilmedisinering som en arbeids- og organisasjons-utfordring.

Du finner opptak av dette og andre foredrag/webinarer i serien *E-medicine management* på denne nettsiden:

<https://ehealthresearch.no/digital-legemiddelhandtering/webinarer>

Prosjekter.

Og denne siden: <https://ehealthresearch.no/prosjekter> har en oversikt over spennende prosjekter.

VERV ET MEDLEM TIL NORSK FARMASIHISTORISK SELSKAP!

Et medlemskap i NFHS er en støtte til det arbeidet med å dokumentere norsk farmasihistorie. Dette mener vi er noe som angår alle farmasøytter og spesielt i vår tid, hvor endringene skjer veldig raskt og faget går helt nye veier.

Medlemmer får tilgang til webinarer som Høstmøte, kortere temamøter, foredrag og filmer/videoer. Selskapet utgir også det farmasihistoriske tidsskriftet Cygnus.

Kanskje du vil gi et medlemskap til kr 350,- i gave? Til en student koster det bare kr 100,- ! Send en melding til postnfhs@farmasihistorie.no eller gå inn på nettsiden vår: <https://norskfarmasihistorie.no/medlemmer/innmelding/>

NFHS PUBLISERER UNDER SIN LOGO:

Det er flere digitale sider med «farmasihistorie» som *ikke* er NFHS
Se etter vår logo og våre nyhetssaker på ulike sosiale medier:

- Facebook: www.facebook.com/norskfarmasihistorie.no.
- Instagram: www.instagram.com/norskfarmasihistorie/
- Twitter: <https://twitter.com/Farmasihistorie>

Hilsen Styret i Norsk Farmasihistorisk Selskap

Liv Slettevold, leder. Sissel Brinchmann, nestleder, Holger Moe Tørisen, sekretær,
styremedlemmer: Anne Gerd Granås, Anne Elise Eggen og John Billy Nenningsland

Ta bilde av QR-koden med
kamera på mobilen,
og kom rett inn på
nettsiden vår

Vedlegg følger på neste sider.

NFHS Rapport fra kongressen

45. Internasjonale kongress i Farmasihistorie, Milano 7.- 10. september 2022

Det var en stor glede å være til stede på denne kongressen som ble holdt i det det er verdige Universitetet Ca'Granda i Milano. Kongress-stedet var i utgangspunktet bygget som et hospital for de fattige, og det skulle være «vakkert, godt utstyrt og funksjonelt». Det var svært vakkert, med vakre bygninger og flotte hager.

Kongressens hovedtema denne gang var: «Health, Beauty and Well-being in the History of Pharmacy». Dette er et tema som er lite dekket i farmasihistorisk sammenheng, og det var samlet en stor rekke med interessante foredrag om temaet. Kongressen dekket også som vanlig andre temaer.

Her finner dere abstract fra alle foredragene:

<https://ishp22.com/wp-content/uploads/2022/09/45th-International-Congress-for-History-of-Pharmacy-abstract-12.09.22.pdf>

Angelo Beccarelli, President of Accademia Italiana di Storia della Farmacia, var leder av både Organisasjonskomiteen og den vitenskapelige komiteen, og hadde hovedansvaret for hele kongressen. Denne kongressen var planlagt til 2021, men måtte utsettes pga. pandemien. Kongressen var organisert med hovedforedrag plenum med påfølgende parallelle sesjoner i tre forskjellige rom, med svært mange og varierte presentasjoner. I tillegg var det en betydelig postersesjon, hvor det ble utdelt diplom til de fire beste posterne.

Norge var representert med 4 deltagere og 3 presentasjoner. Danmark var representert med 1 deltager og 1 posterpresentasjon. Italia var godt representert, likeledes Tyskland, Frankrike og England. Noen presentasjoner ble holdt på video, og det var etter min mening helt utmerket, nesten bedre. Man så personen bedre og man var sikret at språket var forståelig. Det er en lang og dyr reise for mange og video fungerte helt fint.

De offisielle språkene var italiensk, fransk, tysk og engelsk, med svært gode simultanoversettelser tilgjengelig.

Det ble holdt flere foredrag om preparater og deres innhold til bruk i skjønnhetspleie og kosmetikk fra antikken og frem til i dag. Midler til hudpleie, hårpleie og til terapeutiske bad, som har vært mye brukt både til velbefinnende og til behandling av forskjellige sykdommer og plager. Innholdet i disse preparatene var til dels plantebaserte, men også toksiske stoff som bly og antimon ble brukt.

Parfyme var viktig i mange kulturer og sosiale grupper, det ble var en utstrakt oppfatning at de kom i nærmere kontakt med Gud gjennom disse duftene.

Hos egypterne var øynene viktige, og der var kull det mest brukte. Til ansikt var hvitt bly også brukt, noe som jo var svært toksisk.

I den greske kulturen betød «vakker» at en person var frisk og i helsemessig god form.

Theofrastos (etterfølger av Aristoteles) har også skrevet en bok om sanseopplevelser og parfymen, «On the Senses». (ca år 300 f.Kr). Se mer om Theofrastos her:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Theophrastus>

Hos romerne kom det en mengde bøker om skjønnhet, inkludert resepter, etter at boktrykkerkunsten var oppfunnet.

Norske innlegg:

Tre deltagere fra Norge holdt presentasjoner: Gunvor Solheim, Nina Aldin Thune og Bjarne Thune. Se side 41, 65 og 66 i oversikten over abstracts:

<https://ishp22.com/wp-content/uploads/2022/09/45th-International-Congress-for-History-of-Pharmacy-abstract-12.09.22.pdf>

Gunvor Solheim holdt et interessant innlegg om «Pharmacy in a Cold Climate».

Fridtjof Nansen og Roald Amundsens bragder i Polområdene og deres nødvendige medisiner og utstyr for å håndtere uhell og frostskafer vakte almen interesse blant tilhørerne. Apoteker Zappfe, som utstyrte disse og også laget den beste og mest vanntette sko-sverte, ble behørig omtalt.

Abstract;

L38 THURSDAY SEPTEMBER 8 ROOM 2 15:10 – 15:30 PHARMACY IN A COLD CLIMATE

Solheim Gunvor 1 1Norsk Farmasihistorisk Selskap, Oslo, Norway

*Norway, being situated far North, was the starting point for many polar expeditions hundred years ago. Survival and well-being in extreme conditions depend on careful planning of equipment. Fridtjof Nansen (1861 - 1930) was a pioneer and his medicine chest from the crossing of Greenland on ski 1888 is well preserved and was described in detail in Cygnus no 10, 2004 by professor Hanne Hjort Tønnesen. The medicines were delivered by the famous apothecary at Rikshospitalets apotek (the National Pharmacy) in Oslo, Hans Selchier von Ditten. Roald Amundsen (1872 - 1928) was first through the Northwest Passage on his search for the Magnetic North Pole (1903 - 1906) and the first man to reach the South Pole (1911). Fritz Gottlieb Zapffe (1869 - 1956) was a well known pharmacist and apothecary in Tromsø and a personal friend of Roald Amundsen. He provided medicines, food and other necessities like water-proof lubrication for boots and senna-grass (*Carex vesicaria*) to be used instead of socks. Tromsø at 70 degrees North is called "the Gate to the Arctic" and also used to provide medicines and other equipment for fishermen and hunters in the North. Medical conditions to be dealt with could be snow-blindness (a very painful condition), frost injuries, fractures, wounds, indigestion, blisters, pains in muscles, lumbago and toothache. This talk will focus on remedies used by Fridtjof Nansen and Roald Amundsen in extreme cold climate.*

Nina Aldin Thune holdt et godt innlegg om Cosmica og dens historie i norske apotek. Det var spennende å se så mange flotte bilder av Cosmicas forskjellige utseender gjennom tidene, og å følge utviklingen av produktenes logo og markedsføringsmateriell. Foredraget passet godt inn i kongressens hovedtema.

Abstract:

L54 FRIDAY SEPTEMBER 9 ROOM 1 11:20 – 11:40 COSMICA: MADE IN PHARMACY IN

NORWAY. Thune Nina Aldin, Bergen, Norway

In 1952, the pharmacies received a new formula collection NAF 52. It was the Norwegian Pharmacists' Association's Professional Committee that prepared the collection. In this book there were recipes for cosmetic products for well-being, Cosmica. Cosmica were NAF preparations for cosmetic or technical use. The formula collection from 1952 contains recipes for Cosmica day cream, shaving water, skin and face water, white and red lip balm, night cream, cleansing cream, rose cold cream and lemon cold cream, sunscreen, sunbathing oil, white and clear, sports cream and talcum powder. The preparations were made in the pharmacies, but eventually the production was taken over by the industry. The short communication will tell a bit of this story.

Bjarne Thune holdt en presentasjon med tittelen: «Well-being and soothing for Norwegian Leprosy-patients». Presentasjonen ble svært godt fremført og fikk kommentarer og spørsmål fra tilhørerne, siden Lepra var en sykdom som var utbredt i hele Europa og mange land hadde egne erfaringer med behandling av disse pasientene. Armauer Hansen, som oppdaget *Mycobacterium leprae* i 1873, ble også behørig omtalt. Senter for denne

behandlingen var St. Jørgens Hospital i Bergen, som også ble godt omtalt og belyst med flotte bilder.

Abstract:

L55 FRIDAY SEPTEMBER 9 ROOM 1 11:40 – 12:00 WELL-BEING AMONG THE RESIDENTS OF THE LEPROSY HOSPITAL OF BERGEN, NORWAY, CLOSED IN 1946. Thune Bjarne Gudmund Farmasihistorie.com, Bergen, Norway.

Leprosy had been prevalent in Norway since the Middle Ages. A leprosy hospital, St. George's in Bergen, or St. Jørgens in the Norwegian language, had roots back to the late 1300s and had cared for leprosy patients ever since. The hospital was most probably established by the Benedictine monastery located nearby. As we know, leprosy can manifest itself in at least two ways, depending on the patient's immune system. Low resistance gives the dramatic knots and boils, and the body is quickly broken down. At high resistance you get the smooth type of leprosy. You may live with this condition through a long life. The two last residents of St. George's both died in 1946. The two elderly ladies had both lived in the hospital for more than 50 years.⁸ From 1970 the old leprosy hospital has been a museum, situated close to the city center of Bergen. In 1993 an herb garden was established in the backyard of the leprosy museum, containing plants traditionally used for leprosy treatment, but also for well-being and food. Nobody knows it for certain, but maybe the old hospital also had an herb garden? Most certain is it, however, that the monastery had one and supplied the hospital with plant material for all purposes. Some questions occur: How was the daily life of the residents of St. George's through the centuries? How was it possible to endure a long life with leprosy? What do we know about the well-being of the residents and any attempts to improve their conditions? What do we know - and what can we imagine? I will try to give you some answers.

Generalforsamling

Kongressen ble avsluttet med generalforsamling. Det ble gjennomgått rapporter for regnskap, tidsskriftet og SoMe. Nina Aldin Thune er ansvarlig for SoMe.

Halil Tekiner blir ny president i ISHP etter Axel Helmstädter, som har vært president nå i de siste 5 år.

Halil Tekiner har hittil vært ansvarlig for Journalen, Tidsskriftet, som har fått en betydelig make-over, både utseendemessig og teknisk.

Neste kongress vil bli holdt i Beograd om 2 år.

Hele «bildehistorien» finner du i denne lenken:

<https://acrobat.adobe.com/link/review?uri=urn:aaid:scds:US:dc81fb03-2849-3fb2-bba2-c2a146e3d08c>

**45TH INTERNATIONAL CONGRESS FOR THE HISTORY OF PHARMACY
MILAN 2022**

VENUE, DATES AND MAIN SUBJECT OF THE CONGRESS

Congress venue: Ca' Granda, Università degli Studi di Milano; Via Festa del Perdono, 7, 20122 Milan, Italy

Dates: 7th – 10th September 2022

ORGANIZING COMMITTEE

Angelo Beccarelli - Paola Minghetti - Annamaria Monti - Annarosa Racca - Chiara Beatrice Vicentini

SCIENTIFIC COMMITTEE

Angelo Beccarelli, Bruno Bonnemain, Giovanni Cipriani, Axel Helmstädter, François Ledermann, Ernesto Riva, Chiara Beatrice Vicentini